

KV WOLNEJ POLSCE

CODZIENNE PISMO SAMODZIELNEJ BRYGADY STRZELCÓW KARPACKICH

M.p., czwartek, 4 września 1941 r.

Rok II-Nr 212 (318)

T E L E G R A M Y

MIN. STAŃCZYK NA KONGRESIE PRACY.

Londyn, 3.IX. (Pol. Radio) Minister pracy i opieki społ. Jan Stańczyk bierze udział w dorocznym kongresie bryt. związków zawodowych, w charakterze gościa honorowego. Wrażeniami swymi min. Stańczyk podzielił się w wywiadzie udzielonym prasie szwajcarskiej. Min. Stańczyk "był głęboko wzruszony duchem stanowczości i odwagi, oraz optymizmem, jakie ożywiają robotników brytyjskich:"

DALSZE BEZPRAWIA NIEMIECKIE.

Londyn, 3.IX. (Pol. Radio) Niemcy przyłączyli do Prus Wschodnich Wyszkiw i Żonzę, które poprzednio znajdowały się pod okupacją sowiecką. Poza tym do Prus Wschodnich ma być również przyłączony Białystok o którym mówią, że będzie wcielony do prowincji t.zw. "Ostland".

ŻARLIWE MODŁY POLAKÓW O ZWYCIESTWO.

Londyn, 3.IX. (Pol. Radio) Korespondent krakowski "Ostdeutscher Beobachter" pisze w swym koresp. z Krakowa m.i., że ludność polska zanosi w kościoły mariackim modły z żarliwością nieznaną Niemcom. Korespondent bawił w Krakowie 15 sierpnia br. w rocznicę cudu nad Wisłą.

NIEMCY STAWIAJĄ NA OSTATNIA KARTĘ.

Opinia dyplomatów państw neutralnych. Stambuł, 3.IX. (APF) Rosnąca fala niezadowolonia w Niemczech oraz przedłużanie się kampanii w Rosji są bezwątpienia głównymi powodami spotkania między Hitlerem i Mussolinim.

Dyplomaci państw neutralnych, przybywający z Niemiec, gdzie mieli sposobność rozmawiania z oficerami lub przywódcami narodowo-socjalistycznymi, oświadczają, że Niemcy stawiają

obecnie wszystko na jedną kartę. Duch jaki panuje wśród społeczeństwa niemieckiego jest nad wyraz niepokojący. Perspektywy trzeciej zimy wojny przerażają samego Hitlera. Rozpoczynając wojnę z Rosją, Niemcy opierali swe nadzieje na następujących przewidywaniach:

1) że rozbitcie armii czerwonej nastąpi zaraz w pierwszym wielkim spotkaniu, po czym pozostanie już tylko stopniowe miażdżenie poszczególnych oddziałów, co wg obliczeń niemieckich nie powinno trwać dłużej niż 6 tygodni,

2) że po klęsce anarchia ogarnie Rosję i spowoduje upadek rożimu,

3) że na podbitych ziemiach rosyjskich "białogwardziści" i Ukraińcy spełnią rolę quislingów,

4) że opanowanie Baku nastąpi najdalej z początkiem września br.

Pod bezwzględnym naciskiem, Turcja musiałaby pozwolić na przemarsz przez jej terytorium sił niemieckich, które podjęłyby decydującą ofensywę na pozycje bryt. na Śr. Wschodzie jesienią br.

Dziś Niemcy zdają sobie sprawę, jak wciąż jeszcze daleko są od osiągnięcia wyznaczonych sobie celów.

Zestawiając bilans za okres dwóch ub. miesięcy wojny niemiecko-rosyjskiej, "Reichspest" - organ narodowych-socjalistów w Stambule nie ukrywa, że "pomimo ciężkich strat, ogromne siły sowieckie są jeszcze nie naruszone. Wojska rosyjskie biją się z "bezna-dziejnym" bohaterstwem i jakimś barbarzyńskim instynktem niszczenia wszystkiego za sobą. Bezczesne połączenie ziemi, grzędawiska i nieprzobyte lasy ukatwiają im obronę. Maszerując

armie niemieckie napotykają w głębi Rosji na liczne umocnienia, fortyfikacje i zasadzki".

Również prasa w Rzeszy zmieniła ton i przestaje ukrywać straty ponoszone przez Niemców na froncie rosyjskim.

NIEMIECKIE PLANY WOJENNE NA ZIMĘ.

Londyn, 3.IX.(R, AFI) Prasa brytyjska poświęca swe rozważania pytaniu, jakie są plany niemieckie na najbliższą zimę. Niektóre komentarze przewidują, że jeszcze przed upływem jesieni Niemcy podejmą silny atak na Rosję, aby zniszczyć przemysł Rosji. Okazało się bowiem, że armia rosyjska dobrze umie bronić się przed próbą jej oskrzydlenia. Dlatego liczy się należy z wzmożeniem ataków na przemysłowy okręg Leningradu i Moskwy. Nie należy jednak zapominać, że Rosja rozbudowała ciężki przemysł również w głębi kraju - zwłaszcza w zagłębiu Kuźnieckim. Umniejszenie potencjału przemysłowego Rosji będzie mogło być skompensovane przez W. Brytanię i Stany Zjedn. A.P.

Utrwała się w Niemczech przekonanie, że kampania rosyjska została rozpoczęta za późno i dlatego trzeba obecnie opracowywać nowe plany na zimę. O ileby działania w zimie zostały w Rosji wstrzymane, Niemcy mogliby zmobilizować 2 miliony ludzi i użyć ich w przemyśle, gdzie odczuwa się brak wykwalifikowanych rąk roboczych. Przy pomocy fabryk francuskich Niemcy chcą przede wszystkim dojść do produkcji 250 samol. dziennie, co by równało się co najmniej potrojeniu obecnej produkcji.

Trudności jakie Niemcy napotykają w kampanii rosyjskiej mogą je skłonić do podjęcia próby zaatakowania innych krajów. Przewidywany jest więc atak na Kaukaz przez Turcję, przy pomocy ekspedycyjnych wojsk włoskich i bułgarskich, pod dowództwem gen. Lista. Potrzeby Niemiec w dziedzinie zaopatrzenia w ropę naftową są tak gwałtowno, że Hitler chciałby przed lutym br. dotrzeć przez Syrię i Palestynę też do źródeł naftowych Iraku. Niemcy liczą się przy tym z oporem Turcji, który musiałby być przełamany. Liczenie na stosunkowo krótki opór Turków uważane jest za błąd popełniany przez Niemców w ich przewidywaniach.

Równoległe z atakiem przez Turcję szedłby atak od strony Libii przy pomocy 4 tylko dywizyj niem. Ostatnie spotkanie Hitlera z Mussolinim miało m.i. na celu omówienie współdziałania Włochów w tych działaniach. W przewidywaniu tego rodzaju planów niemiec-

kich i włoskich sojusznicy przeprowadzili na Śr. Wschodzie umocnienie swych pozycji.

ZAPOWIEDŹ MOWY HITLERA.

Zurych, 3.IX.(R) Prasa szwajcarska donosi z Berlina, że z początkiem bm Hitler wygłosić ma dłuższe przemówienie, które poświęcone będzie zagadnieniom wojennym i przygotowaniu opinii publicznej w Niemczech do nowej kampanii zimowej. Mowa ta wygłoszona ma być z okazji rozpoczęcia kampanii na rzecz akcji pomocy zimowej.

NIEMCY WE FRANCUSKIEJ AFRYCE ZACH.

Londyn, 3.IX.(R) Z Lizbony donoszą, że Niemcy czynią przygotowania wojskowe we francuskiej Afryce północnej i zachodniej. Za zgodą rządu Vichy zdołali oni utworzyć w Afryce półwojskową organizację, gotowaną wszelką ewentualnością, oraz pod pozorem t.zw. kontrolnych komisji rozbrojenia opanować linie komunikacyjne w tej części Afryki w przewidywaniu działań lądowych, morskich i powietrznych.

"News Chronicle" donosi, że w lipcu br. w Maroku przebywało 200 oficerów niemieckich, należących do niem. grupy przedstawicieli komisji rozbrojeniowej. Dla ochrony towarzyszyło im 500 żołnierzy niemieckich.

Francuskie siły morskie w Casablance są znaczne. Siły lądowe są b. niskie, obejmują bowiem tylko: 4 pułki spahisów niedostatecznie uzbrojonych, 8 pułków wojsk kolonialnych i Legię Cudzoziemską. Ta garstka sił marokańskich posiada załadowie 50 samolotów bojowych.

Niemcy nie liczą się zupelnic z tymi siłami. By nie nadawać sprawie marokańskiej zbyt wielkiego rozgłosu usiłują oni opanować Marokko stopniowo zajmując ważniejsze punkty strategiczne przy pomocy własnych wysłanników i specjalistów, oraz przy poparciu rządowych czynników Vichy.

PODRÓŻ LOTNIKÓW AMERYKAŃSKICH.

Waszyngton, 3.IX.(R) Departament wojny zapowiedział wyjazd na tereny walk nad Morzem Śródziemnym i Atlantykiem grupy amerykańskich oficerów lotnictwa z d-cą amerykańskiego korpusu lotniczego gen. mjr G. Brettom na czele, celem zbadania na miejscu brytyjskich potrzeb w zakresie dostawy amerykańskiego sprzętu lotniczego.

ZAKOŃCZENIE KURSU PIELEGNIAREK.

Kair, 3.IX.(Pol.Radio) W Palestynie odbyło się wręczenie dyplomów pielęgniarskich 30 słuchaczkom Polkom, które ukończyły kurs pielęgniarski.

PRZED DWOMA LATY

SYTUACJA PRZED WYBUCHEM WOJNY

Od marca 1939 roku stawało się z każdym dniem bardziej jasne, że wojna między Niemcami a Polską staje się nieunikniona. W marcu bowiem po raz pierwszy postawił Hitler Polsce znampro pozycje odstąpienia Gdańska, autostrady przez Pomorze itd. Na propozycje od powiedział w maju polski minister spr. zagranicznych w Sejmie polskim mowa, która powinna była rozwiać zbudzenia Niemców. Mimo to naprężenie między oboma państwami rosło coraz bardziej. Wpływała na to jeszcze sytuacja w Gdańsku, potęgowały alarmy o ucisku mniejszości niemieckiej w Polsce. W ciągu miesiąca sierpnia sytuacja stała się już bardzo gorąca - Polska zaczęła się stopniowo mobilizować.

Jeszcze w ostatnich dniach sierpnia, a mianowicie 28-go przesał Rząd Wielkiej Brytanii notę Rzeszy domagającą się, aby stosunki polsko-niemieckie starała się załatwić w bezpośrednich rozmowach między zainteresowanymi rządami. Na drugi dzień Hitler wysłał Anglii odpowiedź, że do wieczora 30 sierpnia oczekuje wysłannika polskiego do przeprowadzenia rozmów. Jednocześnie Rząd niemiecki zawiadomił Rząd polski, że oczekuje wysłannika, któryby nie tylko mógł przeprowadzić rozmowy, ale miał również mandat do podpisania układu. Rząd polski przedstawiciela do Berlina nie wysłał, ogłosił natomiast powszechną mobilizację.

Co ten wysłannik miał w Berlinie usłyszeć, dowiedzieliśmy się wkrótce. Tymczasem bowiem rząd niemiecki przygotował owe słynne 16 punktów, które w zarysach dotyczyły następujących propozycji: a) powrót Gdańska do Rzeszy, b) plebiscyt na t.zw. korytarzu, c) dla państwa, które przegrywa plebiscyt zbudowane być mają szosy i drogi kolejowe, d) wymiana ludności, e) prawa polskie w Gdańsku to same co Niemców w Gdyni, f) Gdańsk i Gdynia będą tylko portami handlowymi, g) Hel w każdym wypadku podlegnie demilitaryzacji, h) załatwienie tych spraw ma być dokonane przed upływem 12 miesięcy, l) w sprawie pozostałej mniejszości polskiej w Niemczech i niemieckiej w Polsce ma być zawarty nowy układ itd.

Z chwilą gdy rząd polski żadanego wysłannika do Berlina nie wysłał, rozpoczęły się wszędzie w zainteresowanych krajach gwałtowne przygotowania wojenne i ożywiona akcja dyplomatyczna. Zdawano sobie już wszędzie spr-

wę, że konflikt nie może być załagodzony na drodze układów. Doszły do tego jeszcze alarmy niemieckie o zajęciach granicznych między Polakami i Niemcami w nocy 30-go i 31-go w okolicach Gliwic i Prus Zachodnich. Według źródeł niemieckich miano bowiem przeprowadzić kilka ataków na pogranicze niemieckie i opanować kilka posterunków czy miejscowości pogranicznych, wśród nich radiostację w Gliwicach.

W ostatnich dniach sierpnia nastąpiła także kilkakrotna wymiana not między Polską a Słowacją. Dnia 28 sierpnia premier Słowacji dr Tiso ogłosił odezwę do swego narodu, w której wzywał ludność słowacką, aby przyjęła gorąco wojska niemieckie, które wkraczają w celu przeciwdziałania za boryczym planom Polski. Następnego dnia Rząd Polski przesał protest do Bratysławy, na co odpowiedział rząd słowacki w złośliwej formie, przytaczając jako przykład zachłanności polskiej zabranie terenów słowackich w listopadzie 1938 roku. Kiedy 31 sierpnia wojska niemieckie już wkraczały na terytorium Słowacji, Rząd Polski, w tym samym dniu, założył nowy ostry protest.

Tymczasem 31 sierpnia w Berlinie w późnych godzinach popołudniowych został wezwany do niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych ambasador Lipski. Dało to prasie międzynarodowej powód do pewnego optymizmu, który się jednak szybko rozwiązał. Okazało się bowiem, że właśnie wtedy przeczytał Ribbentrop ambasadorowi Lipskiemu owe 16 punktów, które w kilka godzin później przeczytał ambasadorowi Hendersonowi.

Ostatniego sierpnia wydał jeszcze Papiież apel pokojowy do Anglii, Francji, Polski, Niemiec i Włoch, apel ten nie wywołał jednak już żadnego echa. Anglia w tym samym dniu ogłosiła całkowitą mobilizację swej floty i częściowo również innych sił zbrojnych.

Charakterystyczne było poza tym, że w ostatnim dniu sierpnia przybyła do Berlina większa grupa wyższych oficerów sowieckich dla przeprowadzenia rozmów sztabowych.

WYBUCH WOJNY

Dnia 1 września rano wojska niemieckie przekroczyły w wielu punktach granicę Polski.

Wojska niemieckie uderzyły na Polskę w dwu wielkich grupach: grupa "Sued"

i grupa "Nord". Grupa armii "Sued" składała się z trzech armii 8-oj, 10-oj i 14-oj. Grupa armii "Nord" składała się z dwu armii: 3-oj i 4-oj.

Armię to miały następujące zadania: armia 14-ta gen. Lista miała związać na Podkarpaciu oddziały polskie walczą a wojska niemieckie wkraczające ze Słowacji miały otoczyć południowe armie polskie i ewentualnie odciąć im odwrót na wschód. Armia 8-a gen. Blasskowitza miała uderzyć od Wrocławia w kierunku ogólnym na Warszawę. Armia 4-ta gen. Kluge miała za zadanie zdobyć w jak najkrótszym czasie połączenie z Prusami Wschodnimi, na linii Bydgoszcz-Grudziądz, a później z częścią armii 3-oj gen. Kuehlera szukać połączenia z północnym skrzydłem armii 10-oj gen. Reichenau. Armia gen. Kuehlera miała uderzyć w kierunku południowym na Narw i Bug, aby zagrozić Warszawie od wschodu.

Ogólny plan wojenny polegał więc na podwójnym oskrzydleniu. W dalszych operacjach Niemcy zmienili nieco plan, gdyż postanowili dogonić i otoczyć

to dywizje polskie, którym udało się przekroczyć Wisłę i znaleźć się za Bugiem i Sanem.

Polaka przeciwstawiła siłom niemieckim następujące siły: dwie armie stały na północy: jedna gen. Olszyny Wilczyńskiego i gen. Fijałkowskiego koło Grodna i Suwałk, druga gen. Przeczyńskiego koło Mławy - miały one bronić stolicy, z kierunku północnego. Na Pomorzu była armia gen. Bortnowskiego. Najsilniejsze zgrupowania wojsk były w czworokącie: Poznań-Toruń-Łódź - Warszawa. W Poznańskim operowała silna armia gen. Kutrzeby i również silna armia sgrupowana była koło Łodzi i Częstochowy, dowodzona przez gen. Rómmla. Koło Krakowa i na Śląsku stała armia gen. Szylinga. W Małopolsce Środkowej w rejonie Rzeszowa armia Karpaty gen. Fabrycego.

Największe więc siły zgrupowała Polska na zachód od Warszawy, by z tej strony bronić stolicy. Tymczasem 13 dywizji niemieckich w Wielkopolsce przejawiało stosunkowo małą czynność, podczas gdy wszystkie inne dywizje oskrzydlała przeprowadzały szybkie operacje. (C.d.n.)

KRONIKA BRYGADY

4 WRZESIEŃ

Dziś: Rozalii

Jutro: Wawrzyńca

Kalendarzyk historyczny:

1940 Premierem rządu holenderskiego zostaje prof. Gerbrandy.

4 września 1939

Armię niemieckie kontynuują natarcia. Północna grupa armii (3 i 4) po spełnieniu głównego zadania na Pomorzu dąży ku Narwi z zadaniem współdziałania w otoczeniu wojsk polskich w łuku Wisły. Południowa grupa armii (8, 10 i 14) przebiega na Sieradz i Piotrków. Lotnictwo niszczy tory kolejowe na liniach Kutno-Warszawa, Kraków-Lwów, Kielce-Radom-Warszawa, Toruń-Niemiecka Kława. Naloty wyrządzają duże szkody, zwłaszcza na tyłach armii. Armia odwodowa (Gen. Dąb Biernacki) grupuje się w rejonie Piotrkowa, Sulcowa i Tomaszowa Mazowieckiego (grupa północna), reszta (grupa południowa) w toku zbierania w rejonie Końskie, Skarżysko, Szydłowiec-Kielce. Z powodu zniszczenia torów dojazd wojsk przesunięty zostaje do Radomia i Wierzbnika.

Armię niemieckie osiągają:

Armia 3. - Radzyń, Choźmno, koncentrując większość sił w rejonie na zachód od Ostrołeki, - wypad kawalerii polskiej do Prus Wsch. - odrzucony. Armia 4. przez Starogard i Tezow na-

wiazuje kontakt z Prusami Wschodnimi, poza tym kieruje się ku wybrzeżu. Westerplatte broni się. Natarcie polskie odbiera Puck i Orłowo. Lotnictwo bombardujące zatapia pod Gdynią kontrtorpedowice "Wicher" i stawiacz min "Gryf".

Zajęta zostaje Bydgoszcz.

Armia 8 - Większość dywizji kieruje się na Sieradz i Kalisz.

Armia 10 - zajmuje kilka przepraw przez Pilicę i Jędrzejów.

Armia 14 - przekracza Skawę, zajmuje Jaworzno i Wadowice, na południu Krośnice i St. Łąka.

Armię polską - wykonywują otrzymane rozkazy odwrotu. Łączność Nacz. Dowództwa z dywizjami armii z powodu zniszczenia przewodów telef. i telegr. trudna, z armią Kraków (gen. Szyling) - zerwana. Sytuacja na froncie płynna.

TEMPERATURA

w dniu 3.IX: o g. 7-oj w słońcu 27°C
w cieniu 26°C
o g. 12-oj w słońcu 41°C
w cieniu 27°C

SEKCJA PROPAGANDY i KULTURY przystąpi w niedalekiej przyszłości do wydawnictwa BIBLIOTEKAZKI ANGLIJSKIEJ pod nazwą "BIBLIOTEKA "V".

Biblioteka "V" ukazywać się będzie seriami po cztery tomiki, z których każdy (ok. 1 ark. druku) stanowi bę-

dzio odrębną i zamkniętą w sobie całość.

Celem biblioteki "V" będzie informowanie czytelnika angielskiego o Polsce i Polakach i o naszych problemach, oraz ułatwienie mu zapoznania się z kulturą polskiej myśli i z poglądami polskimi na wiele kwestji, które stały się dziś wspólną - nam i Angliom.

Celem tej biblioteczki będzie także udostępnienie czytelnikowi polskiemu lektury angielskiej. Dla czytelników polskich dołączając będziemy do każdego tomika oddzielny słowniczek angielsko-polski, obejmujący trudniejsze wyrazy i zwroty użyte w angiels-

kim tekście. W ten sposób dla bardziej zaawansowanych każdy tomik będzie jednocześnie podręcznikiem nauki języka angielskiego.

Tomiki biblioteki "V" nabywać będzie można oddzielnie, lub seriami. Wśród autorów biblioteki "V" znajdują się pierwszorzędni pióra polskie i angielskie. Szata zewnętrzna tomików będzie bardzo staranna a cena niska, nieprzekraczająca kilkunastu piastrow.

W najbliższym czasie, jednocześnie z ogłoszeniem tematów i autorów pierwszej serii Biblioteki "V" - otworzymy subskrypcję na 4 tomiki pierwszej serii.

O S T A T N I E W I A D O M O Ś C I

NOVA PREMIERA AUSTRALII FADDENA.

Curtin o zjednoczeniu narodowym.
Canberra, 3.IX.(R) Przemawiając w drugą rocznicę wybuchu wojny nowy premier australijski Fadden oświadczył, że nadzieje państw "osi" na uwikłanie imperium brytyjskiego w wojnę na Dalekim Wschodzie zupełnie zawiodły. Stwierdził on rosnące zjednoczenie się Australii i imperium i zapowiedział, że można patrzeć w przyszłość z ufnością. Przywódca robotników australijskich Curtin stwierdził, że w Australii osiągnięte zostało całkowite zjednoczenie narodowe.

USTĄPIENIE ADMIRAŁA LELUC.

Vichy, 3.IX.(R) Naczelnik dowódca floty francuskiej i kierownik sekretariatu marynarki w rządzie marsz. Petaina podał się do dymisji. Powołany był on w swoim czasie przez adm. Darlan. Na jego miejsce mianowany został najmłodszy admirał we flocie francuskiej Auphan.

Zorwanie współpracy między adm. Darlan i adm. Leluc wzbudziło ogólne zdziwienie i uważane jest za objaw kryzysu, jaki panuje w łonie rządu w Vichy. Leluc, który podpisał m.i. układ rozejmowy w Compiègne, uważany jest za jednego z najzdolniejszych francuskich strategów marynarki. Koła niezależnych Francuzów wyrażają obawę, że ustąpienie jego może być zapowiedzią oddania marynarki francuskiej Niemcom. Pozostawać może również w związku z oświadczeniem hr. Brinon, że między Niemcami i Francją toczą się rokowania o zawarcie ostatecznego pokoju.

Równocześnie nadeszła wiadomość z Lizbozy, że aresztowany został francuski gen. Fornel de Laurencie, który przez 4 miesiące reprezentował marsz. Petaina w Paryżu. Gen. Laurencie miał oświadczyć, że Niemcy chcą ujarzmić Francję na okres kilku pokoleń.

WYJAZD VON PAPENA Z ANKARY.

Ankara, 3.IX.(Pol.Radio) Amb. Rzeszy v. Papen odleciał samolotem do Niemiec. Podobno udał się on na urlop, podczas którego ma się poddać operacji usunięcia kamienia nerkowego, o czym propaganda niemiecka już od pewnego czasu głośno mówi. Niewątpliwie spotka się on w czasie urlopu z Hitlerem na froncie rosyjskim. W Sowiech przewidują obecnie wzrost nacisku niemieckiego na Turcję.

Komentarze prasy arabskiej przypominają, że amb. v. Papen powtarzał do tyłu czasu, iż dopóki on znajduje się w Ankarze nie dojdzie do starcia zbrojnego między Turcją i Niemcami. Stąd jego wyjazd na dłuższy czas łączy z ewent. zmianą w stosunkach turecko-niemieckich.

Krają nadal uporeczywc pogłoski o skoncentrowaniu na granicy bułgarsko-tureckiej 300 tys. żołnierzy niem. i 16 dywizyj bułgarskich. Włosi wzmacniają garnizon wojskowy na wyspie Samos w pobliżu wybrzeża tureckiego. Władze tureckie jednak podjęły szereg zarządzeń, których celem ma być sparaliżowanie ewent. akcji niemieckiej. Powszechnie zdają sobie sprawę, że stanowisko Turcji wobec Niemiec zostało znacznie wzmocnione przez obsadzenie Persji przez Rosję i W. Brytanię.

ODPOWIEDŹ IRANU NA WARUNKI ROSJI I WIELKIEJ BRYTANII.

Tehran, 3.IX.(R) Rząd irański wręczył przedstawicielom W. Brytanii i Rosji odpowiedź swą na warunki rozejmowe. Treść tej odpowiedzi ma zostać wkrótce ogłoszona.

Rokowania toczyły się w atmosferze bardzo przyjaznej i ministrowie irańscy wykazali wiele dobrej woli i zrozumienia. Dotychczas jest nie załatwiona sprawa pozostawienia w Teheranie poselstwa niemieckiego. Koła bry-

tyjskie są niechętnie pozostawianiu dyplomatów niem. w Iranie. W razie utrzymania stosunków dyplomatycznych między Iranem i Niemcami, powzięte zostaną o zywioście wszelkie środki ostrożności, aby uniemożliwić im wszelką szkodliwą działalność.

ROSIJANIE EWAKUOWALI TALLIN.

Moskwa, 3.IX. (R) Komunikat sow. donosi, że w dniu 2 bm. toczyły się zażarte walki na całej długości frontu. Wojska sow. ewakuowały Tallin. Według sprawozdanych cyfr w dniu 30 sierpnia br. zniszczono 75, a nie 51 samolotów niem., następnego dnia Niemcy straciли 23 samoloty, a Rosjanie 22.

Co do zajęcia Tallina przez wojska niem., koła brytyjskie wskazują, że choć umożliwi to Niemcom obronę półminowych na wodach terytorialnych przy pomocy baterii nadbrzeżnych, nie zdoła jednak zahamować ruchów okrętów sow., które mają swe bazy w Kronstadsie lub Leningradzie. Zresztą Rosjanie nadal mają w swych rękach bazę w Hangoo po drugiej stronie zatoki fińskiej.

Niem. biuro informacyjne informuje, że okręty niem. na Bałtyku używane są do osłaniania północnego skrzydła ataku na Leningrad. Również drogą wodną sprowadzone zostały posiłki bez poniesienia strat godnych uwagi.

Zo źródeł włoskich donoszą, że wojska fińskie zajęły Summa, miasto położone o ok. 40 km na południowy wsch. od Wybarga.

Zozewski oświadczył, na konferencji prasowej, że Hitler zażądał od Mussoliniego posiłków dla uzupełnienia wielkich strat poniesionych przez armię niem. na froncie sowieckim. Omawiano miały być również potrzeby niemieckiego przemysłu i rolnictwa, którym brak rąk roboczych.

Radio berlińskie doniosło, że w Finlandii aresztowano 6 członków parlamentu fińskiego. Jest możliwe, że pozostaje to w związku z tendencjami zawarcia odrębnego pokoju przez Finlandię z Rosją sow., o czym informuje również Polskie Radio podkreślając, że w Finlandii wśród ogółu i przywódców politycznych przybierają na sile głosy nawołujące do zaprzestania kroków wojennych w stosunku do Rosji, sow.

Do Nome na Alasce przybyły dwa sowieckie wodnopłatowce, na których pokładzie znajdowało się 47 Rosjan zapatrzonych w paszporty dyplomatyczne. Udają się oni z Moskwy przez Alaskę i San Francisco do Waszyngtonu w specjalnej misji.

Specjalny komunikat sow. donosi, że w ciągu 3 dni lotnictwo marynarki czarnomorskiej zniszczyło n-plski o-

kręt wojenny, 83 czołgi, 50 wozów pancernych i liczne zapasy benzyny. Na odlinku Smoleńska rozбитo został cały kowicie 1 p.p.niem. Wzięty do niewoli dowódca pułku oświadczył, że pułk przybył przed 10 dniami z Francji. Z powodu ciężkich strat poniesionych na froncie rosyjskim Niemcy ściągają oddziały liniowe z Francji, Belgii i Holandii, zastępując je przez starsze roczniki rezerwistów. Ostatnio nawet rezerwiści zastępowani są przez rekonwalescentów.

WZMACNIANIE ZAŁÓG OKUP. W POLSCE.

Kair, 3.IX. (Pol. Radio) Uchodźcy polscy, którzy zdołali przedostać się z Polski do Szwajcarii, opowiadają, iż garnizony niemieckie w całej Polsce zostały znacznie wzmocnione. Niemcy nie odważają się chodzić w nocy pojeźdźczo, nawet na ulicach większych miast.

Z DZIAŁAŃ NA ŚR. WSCHODZIE.

Kair, 3.IX. (R) W Tobruku n-pl bombardował strefę portową, nie wyrządzając szkód. Patrole bryt. w dalszym ciągu nekają n-pla, zadając mu straty. W strefie przygranicznej burza piaskowa utrudniała działalność.

Eg. min. spr. wewn. wydało następujący komunikat: "Nalot n-plski miał miejsce wczoraj wiecz. na strefę kanału Suozkiego. Zrzucone bomby zabiły jedną osobę i raniły 5 innych, wyrządzając pewne straty".

RAF atakował w nocy na wtorek ponownie Tripolis, podpalając centralną elektrownię, i wywołując eksplozje. Zmuszono do milczenia dwa stanowiska artylerii p-lotniczej. W Benghazi zbombardowano statki w porcie, wywołując między innymi pożar na jednym z nich. Atakowano też obiekty wojskowe w Barka, Gazala i lotniska na Syceylii. Jeden samol. bryt. nie powrócił z tych działań.

ROZLEGŁE NALOTY RAF NA NIEMCY.

Londyn, 3.IX. (R) W nocy na środę działalność n-pla nad Anglią znów utrzymana była na niewielką skalę. Jedyne pewna ilość bomb została zrzucona w dwóch miejscowościach wschodniej Anglii, gdzie były pewne szkody. Ofiar w ludziach nie zanotowano.

Natomiast naloty bryt. na Niemcy przybrały jeszcze bardziej na rozległość, sięgając od Frankfurtu n/M., aż do Berlina. Poprzedniego dnia t.j. w poniedziałek popołudniu "latające fortce" bryt. dokonały nalotu stratosferycznego na port w Bromie. Ani ogień art. p-lotn., ani też myśliwce niem., które wystartowały, nie zdołały dosięgnąć bombowców bryt. Bombardowano też obiekty w południżach Niemczech.